

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ І КРЕДИТ

УДК: 336.64

DOI: 10.36919/2312-7872.4.2024.115

К. С. Винник,

аспірант,

ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

E-mail: kvynnyk@e-u.edu.ua

ORCID: 0009-0008-2481-8807

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стаття присвячена визначенню підходів до підвищення ефективності управління управління фінансовими ресурсами будівельних підприємств у умовах високих ризиків та узагальненню проблем управління фінансовими ресурсами в процесі діяльності організації. Актуальність статті полягає в тому, що ефективне використання фінансових ресурсів будівельних підприємств значно підвищує результативність та прибутковість його господарської діяльності.

Для обґрунтування ефективності процесу оптимізації фінансових ресурсів будівельних підприємств пропонуються прямі показники — рентабельність фінансових ресурсів, ресурсовіддача, ресурсоемкість; непрямі показники — підвищення платоспроможності, фінансової незалежності і стійкості, ділової активності підприємств.

Автором розглянутий механізм формування оптимальних фінансових ресурсів будівельних підприємств. Автором ранжуються типи задач щодо оптимізації фінансових ресурсів, орієнтовані на різні стратегії розвитку будівельних підприємств.

У статті розроблена модель програми оптимізації фінансових ресурсів будівельних підприємств. Процес управління фінансовими ресурсами будівельних підприємств дає можливість керівництву вирішити проблеми забезпечення достатнім обсягом фінансових ресурсів для ефективного функціонування будівельного підприємства та підвищення показників результативності його діяльності. Забезпечення ефективності діяльності та раціоналізація його фінансового механізму вимагає ефективного управління всіма видами фінансових ресурсів будівельного підприємства.

Ефективність управління фінансовими ресурсами будівельного підприємства визначається низкою факторів, зокрема наявністю дієвих механізмів управління фінансами. Одним із способів удосконалення системи управління фінансами будівельного підприємства є розробка фінансової стратегії, яка передбачає раціональне використання фінансових ресурсів та здійснює позитивний вплив на прибутковість будівельного підприємства.

Ключові слова: ефективність, будівельного підприємства, фінанси підприємств, фінансові ресурси, управління фінансовими ресурсами, прибутковість, фінансова стратегія.

Постановка проблеми. Ефективне функціонування будівельних підприємств у сучасних умовах можливе за умови правильного формування та ефективного використання їх фінансових ресурсів. З метою забезпечення ефективного управління цим процесом на підприємствах має розроблятися спеціальна фінансова політика, що спрямована на мобілізацію різних джерел генерування капіталу, враховуючи стратегічні перспективи майбутнього розвитку підприємства, вартості залучення ресурсів та можливого ефективного їх використання в процесі діяльності. Ця політика має бути складником загальної фінансової стратегії підприємства і націлена на забезпечення підприємства необхідним обсягом фінансових ресурсів і їх структурування за джерелами формування. В умовах військової агресії управління використанням та залученням фінансових ресурсів будівельного підприємства є складним та досить актуальним практичним аспектом, оскільки наявність достатнього обсягу фінансових ресурсів та ефективне їх використання значно впливає на результативність діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта. Особливості

функціонування української економічної системи визначають необхідність адаптації механізму управління фінансовими ресурсами до сучасних нестабільних умов з метою мінімізації ризиків діяльності підприємства. Розробка та впровадження стратегій, вдосконалення форм управління фінансовими ресурсами мають сприяти зміцненню фінансового стану будівельного підприємства та його прибутковості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основам і проблемам управління фінансовими ресурсами будівельних підприємств присвячена значна кількість наукових праць вітчизняних і закордонних науковців, тому можна вважати, що цей об'єкт дослідження достатньо висвітлений у науковій площині. Результати цих досліджень наведено в багатьох наукових публікаціях українських вчених, серед яких варто виділити одноосібні роботи та роботи колективів авторів, зокрема В. Бугаса, А. Коваль [1], О. Гудзь. [2], Т. Журавльова [3], О. Поліщук [5], В. Рудика та Н. Маковецької [6], В. Фоміних, Д. Безпалової та А. Довгополої [7] та інших.

Метою даної статті є дослідження теоретичних і практичних аспектів управління фінансовими ресурсами будівельних підприємств, а також обґрунтування напрямів підвищення ефективності такого управління в умовах нестабільності зовнішнього і внутрішнього середовища.

Виклад основного матеріалу. Під час створення системи ефективного управління ресурсами будівельного підприємства на першому місці стоїть формування місії суб'єкта господарювання, в якій має бути встановлено призначення підприємства і його значення у суспільстві. Наступним етапом є побудова цілей діяльності підприємства. Крім того, велике значення під час формування ефективного управління ресурсним потенціалом підприємств має аналіз чинників зовнішнього, в першу чергу виявлення потенційних загроз та можливостей [4].

Сьогодні успішне функціонування будівельних підприємств значною мірою залежить від якості управління фінансовими потоками. І незалежно від масштабів та напрямків цих потоків, чи то підвищення якості продукції, чи розроблення її нових видів, нарощування обсягів виробництва, здійснення будь-яких заходів для виходу на нові ринки керівництво будівельного підприємства має прийняти рішення, за рахунок яких коштів фінансуватиметься той чи інший проект.

Удосконалення організації управління фінансовими ресурсами підприємств необхідно розглядати як один із головних чинників підвищення ефективності їх формування та використання, що в подальшому забезпечить високий рівень планування фінансових ресурсів, прийняття оптимальних рішень, включаючи їх економічний ефект [13].

У більшості випадків власних вільних коштів виявляється недостатньо. Сучасний рівень розвитку фінансово-кредитної системи характеризується розмаїттям джерел та умов фінансування. І якщо характеристиці цих засобів фінансування присвячено досить багато наукових праць, то побудова оптимального поєднання джерел фінансових ресурсів будівельних підприємств у кожному конкретному випадку досі залишається нерозв'язаною проблемою.

Річ у тім, що, розглядаючи тему оптимізації фінансування будівельного підприємства, одні автори мають на увазі пошук оптимального співвідношення позикових і власних засобів фінансування. А інші — вибір найдешевших зовнішніх джерел фінансування шляхом порівняння ефективної відсоткової ставки.

Аби надати процесу оптимізації фінансування виразнішої структури й упорядкованості, пропонується умовно виділити в ньому два рівні, що містять три елементи. Перший рівень включає визначення необхідного обсягу капіталу будівельного підприємства, а також його оптимальної структури, тобто найкращого співвідношення власних і позикових коштів. На другому рівні здійснюється оптимізація всередині кожної з груп капіталу — власного і позикового.

З огляду на вищевикладене пропонуємо запровадження терміна «комплексна оптимізація фінансування», під яким слід розуміти проведення тристороннього обґрунтування фінансування діяльності будівельного підприємства: оптимізація загальної структури капіталу; оптимізація власного капіталу; оптимізація позикового капіталу суб'єкта господарювання.

Ю. Чалюк акцентується увага на важливості раціонального використання фінансових ресурсів та оптимізації бізнес-процесів для досягнення ефективності функціонування підприємства. При цьому наголошується на зв'язку між фінансовою стратегією та досягненням стратегічних цілей організації [10; 11].

Для здійснення оптимізації загальної структури капіталу можуть застосовуватись методи, що базуються на механізмі фінансового важеля. Системне здійснення оптимізації на нижньому рівні дотепер було неможливе через відсутність для цього коректних методів.

Т. Шматковська розглядає економічну ефективність використання фінансових ресурсів підприємств в контексті цифровізації. Зазначається, що розвиток інформаційних технологій, впровадження аналітичних систем, штучного інтелекту та блокчейн-технологій робить можливим значне поліпшення фінансового управління. Це дозволяє підприємствам збирати, аналізувати та використовувати великі обсяги фінансових даних для більш точного прогнозування та прийняття обґрунтованих фінансових рішень [12].

Політика формування власних фінансових ресурсів є частиною загальної фінансової стратегії підприємства, що полягає в забезпеченні необхідного рівня самофінансування його виробничого розвитку.

Метою аналізу формування власних фінансових ресурсів будівельного підприємства в попередньому періоді є виявлення потенціалу формування власних фінансових ресурсів і його відповідності темпам розвитку будівельного підприємства.

На першому етапі аналізу вивчаються загальний об'єм формування власних фінансових ресурсів будівельного підприємства, відповідність темпів приросту власного капіталу темпам приросту активів і об'єму продукції підприємства, що реалізовується, динаміка питомої ваги власних ресурсів в загальному об'ємі формування фінансових ресурсів в передплановому періоді.

На другому етапі аналізу розглядаються джерела формування власних фінансових ресурсів будівельного підприємства. Насамперед вивчається співвідношення зовнішніх і внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів, а також вартість залучення власного капіталу за рахунок різних джерел.

На третьому етапі аналізу оцінюється достатність власних фінансових ресурсів, сформованих на будівельному підприємстві в передплановому періоді. Критерієм такої оцінки виступає показник «коефіцієнт самофінансування розвитку підприємства». Його динаміка відображає тенденцію забезпеченості розвитку підприємства власними фінансовими ресурсами будівельного підприємства.

Загальна потреба у власних фінансових ресурсах будівельного підприємства визначається по наступній формулі:

$$PF = PK * \frac{YK - SK}{100} + PP \quad (1)$$

де Pf — загальна потреба у власних фінансових ресурсах підприємства в планованому періоді;

Pk — загальна потреба в капіталі на кінець планового періоду;

Yk — планована питома вага власного капіталу в загальній його сумі;

Sk — сума власного капіталу на початок планованого періоду;

Pp — сума прибутку, що направляється на споживання в плановому періоді.

Розрахована загальна потреба охоплює необхідну суму власних фінансових ресурсів, що формуються як за рахунок внутрішніх так і за рахунок зовнішніх джерел.

Оцінка вартості залучення власного капіталу з різних джерел проводиться в розрізі основних елементів власного капіталу, що формуються за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел. Результати такої оцінки служать основою розробки управлінських рішень щодо вибору альтернативних джерел формування власних фінансових ресурсів, що забезпечують приріст власного капіталу підприємства.

Забезпечення максимального об'єму залучення власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел. До того, як звертатися до зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів, мають бути реалізовані всі можливості їх формування за рахунок внутрішніх джерел. Оскільки основними внутрішніми джерелами формування власних фінансових ресурсів підприємства є сума чистого прибутку і амортизаційних відрахувань, то необхідно в процесі планування цих показників передбачити можливості їх зростання за рахунок різних резервів.

Метод прискореної амортизації активної частини основних коштів збільшує можливості формування власних фінансових ресурсів за рахунок цього джерела. Проте слід мати на увазі, що зростання суми амортизаційних відрахувань в процесі проведення прискореної амортизації окремих видів основних засобів приводить до певного зменшення суми чистого прибутку. Тому при знаходженні резервів зростання власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел слід виходити з необхідності максимізації сукупної їх суми, тобто з наступного критерію:

$$Pc + Ao \longrightarrow S_{fmax}, \quad (2)$$

де Pc — планована сума чистого прибутку підприємства;

Ao — планована сума амортизаційних відрахувань;

Sf_{max} — максимальна сума власних фінансових ресурсів, що формуються за рахунок внутрішніх джерел.

Забезпечення необхідного об'єму залучення власних фінансових ресурсів будівельного підприємства із зовнішніх джерел. Об'єм залучення власних фінансових ресурсів із зовнішніх джерел покликаний забезпечити ту їх частину, яку не вдалося сформувати за рахунок внутрішніх джерел фінансування. Якщо сума власних фінансових ресурсів, що привертаються за рахунок внутрішніх джерел, повністю забезпечує загальну потребу в них в плановому періоді, то в залученні цих ресурсів за рахунок зовнішніх джерел немає необхідності.

Потреба в залученні власних фінансових ресурсів за рахунок зовнішніх джерел розраховується по наступній формулі:

$$\Delta S_{fp} = P_{sf} - \Delta S_{fp}, \quad (3)$$

де ΔS_{fp} — потреба в залученні власних фінансових ресурсів за рахунок зовнішніх джерел;

P_{sf} — загальна потреба у власних фінансових ресурсах будівельного підприємства в планованому періоді;

ΔS_{fp} — сума власних фінансових ресурсів будівельного підприємства, що плануються до залучення за рахунок внутрішніх джерел.

Процес оптимізації співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів ґрунтується на наступних критеріях:

- забезпечення мінімальної сукупної вартості залучення власних фінансових ресурсів, якщо вартість залучення фінансових ресурсів за рахунок зовнішніх джерел істотно перевищує плановану вартість залучення позикових засобів, то від такого формування власних резервів слід відмовитися;

- забезпечення збереження підприємством, первинними його засновниками додаткового пайового або акціонерного капіталу за рахунок сторонніх інвесторів може привести до втрати такої керованості.

Ефективність розробленої політики формування власних фінансових ресурсів будівельного підприємства оцінюється за допомогою коефіцієнта самофінансування розвитку підприємства в майбутньому періоді. Його рівень повинен відповідати поставленій меті.

Коефіцієнт самофінансування розвитку будівельного підприємства розраховується по наступній формулі:

$$K_{sf} = S_{fp} / (\Delta A + P_{sf}), \quad (4)$$

де K_{sf} — коефіцієнт самофінансування розвитку, підприємства;

S_{fp} — планований об'єм формування власних фінансових ресурсів будівельного підприємства;

ΔA — планований приріст активів підприємства;

P_{sf} — планований об'єм витрачання власних фінансових ресурсів підприємства з метою споживання.

Успішна реалізація розробленої політики формування власних фінансових ресурсів будівельного підприємства пов'язана з вирішенням наступних основних завдань:

- забезпечення максимізації формування прибутку будівельного підприємства з урахуванням допустимого рівня фінансового ризику;

- формування ефективної політики розподілу прибутку (дивідендної політики) будівельного підприємства;

- здійснення додаткової емісії акцій або залучення додаткового пайового капіталу.

Раціоналізація власного капіталу, на наш погляд, відкриває широке поле діяльності не так для економістів, як для юристів і стосується розподілу корпоративних прав між власниками.

При цьому очікуваний результат від такої оптимізації полягатиме у головному — у зміні доходу визначених власників, а не прибутковості підприємства в цілому. Оптимізація ж позикового капіталу викликає більше економічне зацікавлення, оскільки нераціональне використання позикового капіталу знижує економічну ефективність його використання. Незважаючи на те, що комплексна оптимізація фінансування має охоплювати усі три перелічені аспекти, вона не обов'язково повинна виконуватись поетапно — цей процес може здійснюватися одноразово, в єдиному комплексі. Але спочатку потрібно проаналізувати підходи, що традиційно застосовуються для оцінки різних варіантів фінансування. Майже усі вони мають такі яскраво виражені недоліки:

- здебільшого береться до уваги лише одна група витрат — плата безпосередньо за використання позикових коштів. Інші витрати, пов'язані із залученням і використанням коштів, при аналізі не враховуються, незважаючи на те, що їхній розмір також може бути досить вагомим;

– при виборі способу фінансування не враховуються часові графіки залучення коштів, платежів за їхнє використання й повернення боргу;

– у самій процедурі вибору раціонального варіанта не використовуються методи оптимізації вартості фінансування.

Спочатку відвернемося від фактора часу і розглянемо сам показник вартості. Вартість фінансування будівельного підприємства не є показником унітарним. Він містить у собі такі елементи, як:

– плата безпосередньо за використання коштів. Це процентні платежі за банківськими кредитами, векселями, облігаціями, дивіденди за акціями тощо;

– додаткові витрати, пов'язані із залученням фінансування, розмір яких залежить від суми коштів, що залучаються. Вони можуть включати витрати на страхування застави (коли вона передбачена), комісію банку, витрати на емісію і поширення цінних паперів та інше;

– додаткові витрати, пов'язані із залученням фінансування, розмір яких не залежить від суми коштів, що залучаються, — це витрати на нотаріальне оформлення договору фінансування, придбання або виготовлення бланків цінних паперів та інші витрати, пов'язані з оплатою супутніх послуг.

Різні джерела фінансування мають свою специфіку. Вона знаходить своє відображення і у визначенні перерахованих вище елементів. Щодо потреби врахування фактора часу, хотілося б зауважити, що на практиці усі витрати, пов'язані з фінансуванням будівельного підприємства, здійснюються здебільшого не одноразово, а частинами упродовж певного часу. Надходження коштів із зовнішніх джерел також дуже часто розтягнуто в часі і залежить, з одного боку, від потреби в них, а з іншого — від можливості надання їх кредитором.

Перераховані недоліки дають нам підстави припускати, що традиційні підходи до оптимізації фінансування не досить коректні, а результати, що можуть бути отримані при їх застосуванні, можуть виявитися помилковими. З огляду на це нами запропоновано модель, в основі якої є критерій оптимальності FEI (financing efficiency index) — показник ефективності фінансування:

$$FEI = \frac{\sum_{i=1}^n \sum_{k=0}^m X_{ik} \times d_k}{\sum_{i=1}^n \sum_{k=0}^m (f(X_i)_k \times d_k \times y(X_i)_k \times d_k \times a_{ik} \times X'_{ik} \times d_k)} \Rightarrow \text{MAX}$$

$$\sum_{i=1}^n X_{ik} = FR_k, \quad (5)$$

$$\sum_{k=0}^m X_{ik} = FV_i$$

де FEI (financing efficiency index) — показник ефективності фінансування;

X_{ik} — обсяг фінансування будівельних підприємств, що залучається з i -го джерела в u -ий період часу, грош. од.;

$f(X_i)_k$ — прямих виплат будівельних підприємств за використання коштів, що залучаються з i -го джерела, в u -ий період часу, грош. од.;

$y(X_i)_k$ — сума інших виплат будівельних підприємств, пов'язаних із залученням коштів з i -го джерела, в u -ий період часу, розмір яких залежить від суми коштів, що залучаються, грош. од.;

a_{ik} — сума інших виплат будівельних підприємств, пов'язаних із залученням коштів з i -го джерела, в u -ий період часу, розмір яких не залежить від суми коштів, що залучаються, грош. од.;

X'_{ik} — сума повернення позикових коштів будівельних підприємств, що залучені з i -го джерела, в u -ий період часу, грош. од.;

d_k — коефіцієнт дисконтування для u -го періоду часу;

FR_k (financing requirement) — потреба у фінансових ресурсах будівельних підприємств в k -ий період часу, грош. од.;

FV_i (financing volume) — можливий обсяг залучення фінансових ресурсів з i -го джерела, грош. од.

Відповідно до представленої економіко-математичної моделі оптимальним буде таке поєднання джерел фінансування, за якого значення цільової функції буде максимальним.

Запропонована модель має такі переваги:

- дає змогу здійснювати комплексну оптимізацію фінансування;
- відображає чистий фінансовий результат залучення ресурсів;
- враховує графік руху фінансових потоків і зміну вартості коштів у часі;
- найповніше враховує усі витрати, пов'язані із залученням і використанням фінансування;
- дає змогу робити оцінку при будь-якому типі та будь-якій кількості джерел фінансування;
- дає можливість аналізувати й порівнювати різні варіанти фінансування, структуру вартості кожного варіанта, окремі елементи вартості кожного джерела тощо.

Отже, застосування запропонованої моделі дає змогу вибрати оптимальне для кожної конкретної ситуації поєднання джерел фінансування і має такі переваги:

- дає змогу здійснювати комплексну оптимізацію фінансування;
- відображає чистий фінансовий результат залучення ресурсів;
- враховує графік руху фінансових потоків і зміну вартості коштів у часі;
- найповніше враховує всі витрати, пов'язані із залученням і використанням фінансування;
- дає змогу робити оцінку при будь-якому типі і будь-якій кількості джерел фінансування;
- дає можливість аналізувати і порівнювати різні варіанти фінансування, структуру вартості кожного варіанта, окремі елементи вартості кожного джерела та ін.

Однак, практична діяльність підприємств будівельних підприємств здійснюється в умовах досить нестабільного зовнішнього середовища, і в разі довгострокового фінансування має місце зміна деяких умов (розмірів процентних ставок, розмірів додаткових витрат й інше). Тому майбутнє вивчення розглянутої проблеми має бути спрямоване на прогнозування стану фінансового ринку та його інструментів і подальше врахування цих прогнозів у динамічній моделі.

Висновки. Оптимізація фінансових ресурсів будівельних підприємств є однією з ефективних функцій щодо управління, тому найважливішою умовою є наявність нового фінансово-економічного механізму будівельного підприємства який має бути комплексом фінансових і економічних методів, способів, форм, інструментів і важелів, за допомогою яких досягаються цілі підприємницької діяльності підприємства, регулюються фінансово-економічні процеси й відносини, забезпечується задоволення суспільних потреб і одержання прибутку.

Процес оптимізації фінансових ресурсів за своєю сутністю являє собою цілеспрямований вплив на загальний об'єм, структуру і розміщення фінансових ресурсів будівельного підприємства щодо забезпечення критеріїв оптимальності. Загальним критерієм оптимальності фінансових ресурсів варто визнати «максимізацію прибутку», а також в якості приватних критеріїв — платоспроможність, фінансова стабільність, незалежність тощо.

Аналіз формування акціонерного капіталу показав, що він супроводжувався гіперінфляцією, знеціненням обігових коштів, індексацією основних засобів. Пропонується використання порівняльної вартості активів і їхніх складових для реальної оцінки їх розміру, розміщення і використання.

Для обґрунтування ефективності процесу оптимізації фінансових ресурсів будівельних підприємств, пропонуються прямі показники — рентабельність фінансових ресурсів, ресурсовіддача, ресурсоемкість; непрямі показники — підвищення платоспроможності, фінансової незалежності і стійкості, ділової активності підприємств.

Автором пропонується механізм формування оптимальних фінансових ресурсів будівельних підприємств. Ранжуються типи задач щодо оптимізації фінансових ресурсів, орієнтовані на різні стратегії розвитку будівельних підприємств. У статті розроблена модель програми оптимізації фінансових ресурсів підприємств будівельних підприємств. Розроблено пропозиції з використання ринкових інструментів для досягнення оптимальних фінансових ресурсів будівельних підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бугас В. В., Коваль А. А. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Modern Economics*. 2020. No 19. С. 32–34.4.
2. Гудзь О. Є., Стецюк П. А. Концептуальні засади формування системи управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. Т. 1. No 32. С. 330–340. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/28925>.

3. Журавльова Т.О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. Економіка та держава. 2020. No 3. С. 42–45. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4535&i=76>.
4. Григораш Т.Ф. Шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства. Економічні науки. 2014. No 10(13). С. 59–61.
5. Поліщук Д.С. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах. Сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України: збірник наукових праць XII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (16 червня 2023 р.). Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. 431 с. С. 239–244. URL: http://www.vtei.com.ua/doc/2023/konf2707/zb_fin.pdf7.
6. Рудика В.А., Маковецька Н.А. Теоретичні аспекти стратегії розвитку фінансів підприємств. Економіка та суспільство. 2017. No 10. С. 343–346. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/60.pdf8.
7. Фоміних В.І., Безпалова Д.І., Довгопола А.Д. Аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2017. Вип. 27. Ч. 2. С. 61–64. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_27/2/17.pdf9.
8. Швець Ю.О., Мозолецька А.І. Сучасний стан формування фінансової стратегії промислового підприємства та шляхи її реалізації. Інфраструктура ринку. 2019. No 34. С. 235–242. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/34_2019_ukr/36.pdf10.
9. Khalatur S., Tvaronavičienė M., Dovgal O., Levkovich O. & Vodolazska O. (2022). Impact of selected factors on digitalization of financial sector. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 10(1), 358–377. DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.1\(19](https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.1(19)
10. Чалюк Ю. О. Глобальні соціально-економічні наслідки російсько-української війни. Економіка та суспільство. 2022. № 37.
11. Чалюк Ю. О. Сценарії соціально-економічного розвитку ЄС після BREXIT та COVID. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31(70). № 4.
12. Шматковська Т. О., Коробчук Т. І., Борисюк О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в системі обліково-аналітичного забезпечення щодо моделювання бізнес-процесів. Економіка та суспільство. 2023. № 53.
13. Шевченко В.О. Напрями використання фінансових ресурсів підприємств. Фінансове право. 2014. No 5. С. 126–133.

REFERENCE

1. Bugas V. V., Koval A. A. (2020). Management of financial resources of an enterprise. *Modern Economics*. No. 19. P. 32–34.4.
2. Gudzyk O. Ye., Stetsyuk P. A. (2021). Conceptual principles of forming a system of managing financial resources of enterprises. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*. T. 1. No. 32. P. 330–340. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/28925>.
3. Zhuravlyova T.O. (2020). Formation of financial resources of an enterprise in times of crisis. *Economy and State*. No. 3. P. 42–45. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4535&i=76>.
4. Grigorash T.F. (2014). Ways to improve the management of financial resources of an enterprise. *Economic Sciences*. No. 10(13). P. 59–61
5. Polishchuk D.S. (2023). Directions for optimizing sources of formation of financial resources of an enterprise in modern conditions. Current state and prospects for the development of the financial system of Ukraine: collection of scientific papers of the XII All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference (June 16, 2023). Vinnytsia: Editorial and Publishing Department of VTEI DTEU, 431 p. P. 239–244. URL: http://www.vtei.com.ua/doc/2023/konf2707/zb_fin.pdf7.
6. Rudyka V.A., Makovetska N.A. (2017). Theoretical aspects of the strategy for the development of enterprise finance. *Economy and society*. No. 10. P. 343–346. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/60.pdf8.
7. Fominykh V.I., Bezpalova D.I., Dovgopola A.D. (2017). Aspects of the formation and use of financial resources of the enterprise. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series «Economic Sciences»*. Issue 27. Part 2. P. 61–64. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_27/2/17.pdf9.
8. Shvets Yu.O., Mozolevska A.I. (2019). Current state of formation of financial strategy of industrial enterprise and ways of its implementation. *Market infrastructure*. No. 34. P. 235–242. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/34_2019_ukr/36.pdf10.

9. Khalatur S., Tvaronavičienė M., Dovgal O., Levkovich O. & Vodolazska O. (2022). Impact of selected factors on digitalization of financial sector. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 10(1), 358–377. DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.1\(19](https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.1(19)
10. Chalyuk Yu. O. (2022). Global socio-economic consequences of the Russian-Ukrainian war. *Economy and Society*. No. 37.
11. Chalyuk Yu. O. (2020). Scenarios of the socio-economic development of the EU after BREXIT and COVID. *Academic notes of the V. I. Vernadsky TNU. Series: Economics and Management*. 2020. Volume 31(70). No. 4.
12. Shmatkovska T. O., Korobchuk T. I., Borysyuk O. V. (2023). Modern information and communication technologies in the system of accounting and analytical support for modeling business processes. *Economy and Society*. No. 53.
13. Shevchenko V. O. (2014). Directions of using financial resources of enterprises. *Financial law*. No 5. pp. 126–133.

Vynnyk K. S. INCREASING THE EFFICIENCY OF FINANCIAL RESOURCE MANAGEMENT OF CONSTRUCTION ENTERPRISES

The article is devoted to defining approaches to increasing the efficiency of financial resources management of construction enterprises in conditions of high risks and generalizing the problems of financial resources management in the process of the organization's activities. The relevance of the article lies in the fact that the effective use of financial resources of construction enterprises significantly increases the effectiveness and profitability of its economic activities.

To substantiate the effectiveness of the process of optimizing financial resources of construction enterprises, direct indicators are proposed — profitability of financial resources, resource allocation, resource intensity; indirect indicators — increasing solvency, financial independence and stability, business activity of enterprises. The author considers the mechanism of forming optimal financial resources of construction enterprises. The author ranks the types of tasks for optimizing financial resources, focused on different development strategies of construction enterprises.

The article develops a model of a program for optimizing financial resources of construction enterprises. The process of managing financial resources of construction enterprises enables management to solve the problems of providing a sufficient amount of financial resources for the effective functioning of a construction enterprise and increasing the performance indicators of its activities. Ensuring the effectiveness of activities and rationalizing its financial mechanism requires effective management of all types of financial resources of a construction enterprise.

The effectiveness of financial resource management of a construction enterprise is determined by a number of factors, in particular the presence of effective financial management mechanisms. One of the ways to improve the financial management system of a construction enterprise is to develop a financial strategy that provides for the rational use of financial resources and has a positive impact on the profitability of the construction enterprise.

Keywords: *efficiency, construction enterprise, enterprise finances, financial resources, financial resource management, profitability, financial strategy.*